

Теорія і методика професійної освіти

УДК 796.011.3:355.233.22(045)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18895686>

Мотиваційно-потребовий підхід до підвищення ефективності спортивно-масової роботи з курсантами військових закладів вищої освіти

Павлова Тетяна Віталіївна

к. фіз. вих., доцент кафедри теорії і методики фізичного виховання
Національного університету фізичного виховання і спорту України

Україна, м. Київ -03150, вул. Фізкультури 1

ORCID- <https://orcid.org/0009-0009-6487-3533>

Бабічев Антон Володимирович

помічник нач. служби фізичної підготовки, лейтенант
військової частини 3005, Україна, м.Харків-61093, вул.Семінарська, 22
студент другого(магістерського) рівня освіти кафедри теорії і методики
фізичного виховання

Національного університету фізичного виховання і спорту України

Україна, м. Київ -03150, вул. Фізкультури 1

ORCID- <https://orcid.org/0009-0009-8988-2145>

Прийнято: 12.02.2026 | Опубліковано: 28.02.2026

***Анотація.** Метою дослідження є проаналізувати мотивацію та вподобання курсантів ВЗВО до різних видів спорту для подальшої апробації результатів та введення тих напрямків, які є найбільш актуальні для популяризації спортивно-масових заходів серед курсантів.*

Стаття присвячена аналізу роботи проведених досліджень, які допоможуть максимально ефективно організувати спортивно-масову роботу у ВЗВО та залучити якнайбільшу кількість учасників, що є високим показником для пропаганди здорового способу життя та зміцнення здоров'я у молоді, що є на даний час актуальною проблемою. Фізичне виховання є основним предметом підготовки майбутніх фахівців у військових закладах вищої освіти, особливо в сучасних умовах де постає гостра проблема в висококваліфікованих кадрах. Завдання фізичної підготовки являється в формуванні професійної компетентності майбутнього військовослужбовця, та таких основних якостей як, розвиток сили, швидкості та витривалості, які є запорукою успішного виконання службових завдань. Також фізична підготовка сприяє формуванню морально-психічної стійкості, що допомагає швидко адаптуватися в різних умовах бойової обстановки та розвиває високу стійкість до стресових ситуацій [2,6,9].

*Вирішення поставленої мети передбачає використання таких **методів** дослідження: аналіз та узагальнення літературних джерел; соціологічні методи (анкетування); методи статистичної обробки даних. Особливу увагу приділено виявленню мотивації та побажань курсантів, щодо організації спортивно-масової роботи у ВЗВО. **Результати.** У ході дослідження визначено, що відповіді, отримані під час анкетування курсантів, а також надані ними пропозиції щодо вдосконалення процесу спортивно-масової роботи, створюють можливість для аналізу. На основі цих даних можна планувати, коригувати та організовувати спортивно-масову роботу з курсантами військових закладів вищої освіти, які готуються стати майбутніми професійними військовослужбовцями. **Висновки.** Встановлено, що спортивно-масова робота є важливим напрямком для покращення рівня фізичної підготовленості та покращення процесу фізичної підготовки в ВЗВО, яка сприяє підтриманню та зміцненню здоров'я курсантів, яка враховує його особливості фізичної*

підготовленості, стану здоров'я та психологічного розвитку. Серед основних видів були виділені наступні: рекреаційно-оздоровчі, профілактично-оздоровчі, кондиційне тренування. Отримані та узагальнені теоретичні дані створюють умови для більш спрямованої та ефективної організації навчально-тренувальної та спортивно-масової роботи у ВЗВО. На основі аналізу науково-методичної літератури, проведених досліджень та в результаті отриманих даних ними були сформовані практичні рекомендації, в яких викладені напрями та методичні рекомендації що до побудови, організації та проведення спортивно-масової роботи з курсантами ВЗВО. Вагомий внесок в формування практичних рекомендацій спричинили попередньо проведені дослідження пов'язанні з військовослужбовцями [1], з їх досвідом у тонкощах та потребах які висувають умови ведення військових дій.

Ключові слова. Професійно-прикладна підготовка, військові заклади вищої освіти, мотивація курсантів.

Motivational-needs approach to increasing the efficiency of sports and mass work with cadets of military institutions of higher education

Pavlova Tatiana

Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor at the Department of Theory and Methodology of Physical Education National University of Physical Education and Sports of Ukraine Kyiv, Ukraine

Babichev Anton

assistant head of the physical training service,

lieutenant of military unit 3005, Ukraine, Kharkiv-61093, 22 Seminarska Street
student of the second (master's) level of education of the Department of Theory and Methods of Physical Education of the National University of Physical Education and Sports of Ukraine

Abstract. *The purpose of the study is to analyze the motivation and preferences of Military institutions of higher education cadets for various sports for further testing of the results and the introduction of those areas that are most relevant for the popularization of sports and mass events among cadets. The article is devoted to the analysis of the work of the conducted studies, which will help to organize sports and mass work in Military institutions of higher education as effectively as possible and attract the largest possible number of participants, which is a high indicator for the promotion of a healthy lifestyle and health promotion among young people, which is currently a relevant problem. Physical education is the main subject of training future specialists in military institutions of higher education, especially in modern conditions where there is an acute problem of highly qualified personnel. The task of physical training is to form the professional competence of a future serviceman, and such basic qualities as the development of strength, speed and endurance, which are the key to the successful performance of official tasks. Physical training also contributes to the formation of moral and psychological resilience, which helps to quickly adapt to different combat conditions and develops high resistance to stressful situations [2,6,9]. The solution to the set goal involves the use of the following research methods: analysis and generalization of literary sources; sociological methods (questionnaires); methods of statistical data processing. Particular attention is paid to identifying the motivation and wishes of cadets regarding the organization of sports and mass work in military higher education institutions.*

Results. *During the study, it was determined that the answers received during the questionnaire survey of cadets, as well as the proposals they provided for improving the process of sports and mass work, create an opportunity for analysis. Based on these data, it is possible to plan, adjust and organize sports and mass work with cadets of military institutions of higher education who are preparing to become future professional military personnel.*

Conclusions. *It was established that sports and mass work is an important direction for improving the level of physical fitness and improving the process of physical training in the military high school, which*

contributes to maintaining and strengthening the health of cadets, which takes into account their physical fitness, health status and psychological development. Among the main types, the following were distinguished: recreational and health-improving, preventive and health-improving, conditioning training. The obtained and generalized theoretical data create conditions for a more targeted and effective organization of educational and training and sports and mass work in the military high school. Based on the analysis of scientific and methodological literature, conducted research and as a result of the data obtained, practical recommendations were formed, which set out directions and methodological recommendations for the construction, organization and conduct of sports and mass work with cadets of the military high school. A significant contribution to the formation of practical recommendations was made by previously conducted studies in connection with military personnel [1], with their experience in the subtleties and needs posed by the conditions of conducting military operations.

Keywords: *Vocational and applied training, military higher education institutions, cadet motivation.*

Постановка проблеми. Спортивно-масова робота є важливим напрямком для покращення рівня фізичної підготовленості та покращення процесу фізичної підготовки в ВЗВО, яка сприяє підтриманню та зміцненню здоров'я курсантів, яка враховує його особливості фізичної підготовленості, стану здоров'я та психологічного розвитку. Серед основних видів виділяють наступні: рекреаційно-оздоровчі, профілактично-оздоровчі, кондиційне тренування [8, 9].

Рекреаційно-оздоровчі форма заняття являє собою активний відпочинок, за змістом занять можуть бути як фізичні навантаження, так і вправи з різних видів спорту. Мета даної форми заняття, це відновлення працездатності та зняття психологічної напруженості. Фізичні навантаження під час рекреаційно-оздоровчого заняття не мають бути високими, величина повинна коливатися від

індивідуальних можливостей курсанта та проводиться з урахуванням критерію, як отримання фізичного та емоційного задоволення. До змісту фізичних навантажень належать переважно вправи аеробного характеру, які допомагають переключитися з одного виду діяльності на інший та проводяться з метою відпочинку.

Профілактично-оздоровчі заняття являють собою як спеціальні реабілітаційні вправи так і звичайні вправи рухової активності. Мета даної форми заняття покращення фізичних можливостей та відновлення втрачених функцій. Спрямовані дані заняття для попередження різноманітних захворювань, відновлення функцій організму втрачених чи погіршених в результаті захворювань.

Виділяють загальні та спеціальні завдання: до загальних відносять підвищення фізичної працездатності та витривалості, підвищення опірності організму до несприятливих умов зовнішнього середовища. До спеціальних завдань відносять попередження тих чи інших захворювань, особливо професійних або відновлення працездатності втраченої через хворобу.

Кондиційне тренування являє собою проведення будь якого навантаження з циклічним зростанням величини та інтенсивності. Мета заняття підвищення фізичного стану до належного рівня або його утримання. Застосовують навантаження, яке не перевищує можливості організму, при цьому високо інтенсивні для отримання тренувального ефекту.

В кондиційного тренування є періоди: підготовчий, основний, підтримуючий. Задача підготовчого періоду підвести організм до основного навантаження, розучити техніку виконання вправ, підбору процесу тренування, тривалість періоду приблизно (2-4 тижні). В основному періоді мета досягти максимального результату, тривалість періоду залежить від адаптаційних можливостей організму і розподіляється на мезоцикли, кожен з яких продовжується 2-3 місяці. Кількість мезоциклів залежить від рівня фізичного

стану. Мета підтримуючого періоду зберегти рівень фізичного стану після основної частини занять, тривалість якого необмежена.

Найбільш ефективний метод підвищення фізичного стану у кондиційному тренуванні являється циклічні вправи в аеробному режимі протягом тривалого часу.

Отже основні вищевказані форми спортивно-масової роботи в період навчального дня будуть сприяти покращенню фізичних якостей курсанта, набуттю ним необхідних навичок та умінь, підвищенню працездатності, систематизації та вихованні потреби до фізичних навантажень, зміцненню здоров'я та формування здорового способу життя [11,12].

За своєю спрямованістю, професії котрі опановуються у закладах вищої освіти сучасної держави, можна умовно поділити на цивільні та такі, що потребують військово-прикладної підготовки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Фізична підготовка для курсантів спрямована для набуття і вдосконалення фізичних якостей і прикладних навичок шляхом комплексного застосування навчальних програм, таких як розучування фізичних вправ, вивчення теоретичних знань, організаційно-методичних навичок, також вивчення специфіки військово-професійної діяльності [11].

Фізична підготовка проводиться за чотирма напрямками, а саме:

- ранкова фізична зарядка;
- навчальні заняття;
- спортивно-масова робота;
- фізичне тренування в процесі навчально-бойової діяльності;
- самостійна підготовка.

Навчальні заняття є основною формою фізичної підготовки, проводять в складі взводу або роти під керівництвом фахівців кафедри фізичного виховання. Форми проведення: теоретичні та практичні заняття.

Теоретичні заняття проводяться у вигляді семінарів і лекцій для оволодіння необхідними знаннями, які передбачені програмою навчання. Практичні розподіляють на навчально-тренувальні та методичні [10].

Навчально-тренувальні заняття проводять за такими розділами фізичної підготовки (гмнастика, подолання перешкод, легка атлетика, подолання перешкод, військово-прикладне плавання, лижна підготовка, рукопашний бій та застосування спеціальних прийомів, спортивні і рухливі ігри) та мати методичну спрямованість.

Навчально-тренувальні заняття проводяться такими способами як:

- індивідуальний – передбачає проведення індивідуального навчання;
- фронтальний – проведення вправ усіма на одному навчальному місці;
- груповий – передбачає проведення занять на декількох навчальних місцях з подальшою їх зміною;
- поточний – визначається характерним порядком виконанням вправ;
- круговий - виконання вправ по чергово на визначених навчальних місцях зі зміною послідовності;
- змагальний – це круговий метод з змагальними елементами вправ.

Для ефективного проведення спортивно-масових заходів створюють спортивні комітети, близько 10 осіб (голова комітету, заступник, секретар, члени комітету). До їх обов'язків входить: організація спортивно-масових заходів, його контроль, впровадження передового досвіду, підготовка та проведення навчально-методичних зборів та семінарів, надання всебічної допомоги в організації та проведенні командирам підрозділів та аналізу спортивно-масової роботи [13].

Фізичне тренування в умовах службово-бойової діяльності проводиться з метою підвищення боєздатності військовослужбовця. Організовується з урахуванням навчальних та службово-бойових завдань та включає в себе попутні тренування, фізичні вправи в умовах чергування та ін [5].

Застосовують даний вид тренування з метою збереження працездатності курсанта, відновлення дефіциту активності. Виконання вправ не повинно перешкоджати несенню служби. До комплексу вправ включають такі елементи як: біг на місці, повороти тулуба, вправи на потягування, присідання тощо.

Самостійна підготовка проводиться за індивідуальним планом, враховуючи методичні рекомендації фахівця з фізичної підготовки. Проводяться дані заняття на навчально-матеріальних базах або інших спортивних об'єктах [3].

Загалом в процесі навчання курсант повинен знати: мету і завдання фізичної підготовки, зміст, методи і форми фізичної підготовки, закономірності розвитку фізичних якостей, формування військово-прикладних навичок, організацію фізичної підготовки в підрозділі, складати плани-конспекти для проведення занять, проводити ранкову фізичну зарядку, спортивно-масову роботу, перевіряти та оцінювати фізичну підготовку особового складу в своєму підрозділі, досконально знати керівні документи щодо проведення та організації спортивних заходів в військовій частині [4].

Згідно наказу Міністерства Оборони України [7] фізична підготовка в Збройних Силах є одним з основних предметів навчання військовослужбовців і відіграє важливу роль у підвищенні боєздатності особового складу.

Як відомо [6], боєздатність військовослужбовців обумовлюється рівнем її складових: тактичної, вогневої, загальної і спеціальної фізичної й іншими складовими бойової підготовки. Ступінь розвитку кожної з них повинна бути високою, що відповідає вимогам сучасного бою. У зв'язку із цим не можна применшувати або недооцінювати значення кожної з них, у тому числі й показників фізичної підготовки, що є важливою й невід'ємною частиною військово-професійного навчання й виховання особового складу, Збройних Сил.

Ханікянц О., Іщенко Є., Гоманюк С. [12] вказують, що фізична підготовка Збройних Сил України є однією з ланок системи фізичного виховання

населення країни і через те характеризується органічною єдністю і взаємозв'язком з іншими її ланками.

Аналіз літературних джерел [8,9], керівних документів та практичного досвіду військових фахівців свідчить про те, що для кожного етапу навчання військовослужбовців мають бути відповідні засоби контролю фізичної підготовленості, які ґрунтуються на врахуванні вимог до їх професійної діяльності. Наявна система перевірки та оцінки фізичної підготовки військовослужбовців дає можливість визначити лише дві складові фізичної підготовленості військовослужбовці: загальну та військово-прикладну.

Професійна діяльність військовослужбовців має у своїй основі яскраво виражений руховий компонент і характеризується різкими переходами від одного виду дій до іншого. При виконанні професійних дій питома вага роботи здійснюється при максимальній, майже максимальній та субмаксимальній інтенсивності, що вказує на високе навантаження.

Система фізичної підготовки військ - це сукупність компонентів, які складають процес фізичного вдосконалення особового складу та забезпечують його функціонування у відповідності до вимог, що пред'являються до фізичної готовності військовослужбовців. Такими компонентами є: концептуальні основи, процес фізичного вдосконалення військовослужбовців та управління цим процесом.

Вимоги до фізичної готовності військовослужбовців займають у системі фізичної підготовки військ особливе місце. Вони об'єктивно обумовлені видами бойової техніки та зброї, способами ведення бойових дій і служать основою системи фізичної підготовки військ, її системо утворюючим фактором.

Мета фізичної підготовки — забезпечити фізичну готовність військовослужбовців [2] до бойової діяльності, до оволодіння зброєю і бойовою технікою та ефективного їх використання, до перенесення фізичних

навантажень, нервово-психічних напружень в екстремальних ситуаціях, а також сприяти вирішенню завдань навчання і виховання.

Загальними завданнями фізичної підготовки у ЗВО військової спрямованості є:

- розвиток та постійне вдосконалення витривалості, сили, швидкості та спритності;
- оволодіння навичками в пересуванні по пересіченій місцевості в пішому порядку та на лижах, подоланні перешкод, рукопашному бою, військово-прикладному плаванні;
- покращення фізичного розвитку, зміцнення здоров'я та підвищення стійкості організму до дії несприятливих факторів військово-професійної діяльності.

Фізична підготовка у видах Збройних Сил України визначається специфікою військово-професійної діяльності особового складу і має особливості, які відображаються в спеціальних завданнях, переліку вправ, організації та методики проведення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Сучасний перебіг подій в нашій країні вимагає надзвичайної уваги в підготовці висококваліфікованих фахівців військового профілю, і навіть незважаючи на активне обговорення цієї проблеми, вона залишається головною та недостатньо вивченою. Ця проблема вимагає перегляду форм та методів проведення занять, форм контролю та організації, перегляду програм спортивно-масової роботи та нових розробок які б відповідали прогресивним тенденціям та сучасним умовам підготовки військовослужбовців. Тому необхідно працювати над розробкою, оновленням та пошуком нових сучасних підходів до проведення фізичної підготовки курсантів ВЗВО.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою нашого дослідження є аналіз вподобання курсантів ВЗВО до різних видів спорту для

подальшої апробації результатів та введення тих напрямків, які є найбільш актуальні для популяризації спортивно-масових заходів серед курсантів.

Актуальність цієї теми полягає у необхідності пошуку шляхів раціональної організації спортивно-масової роботи шляхом опитування та аналізу і розробки методичних вказівок для покращення якості навчально-тренувальних занять та залученню максимальної кількості курсантів ВЗВО.

Виклад основного матеріалу дослідження. Спортивно-масова діяльність серед курсантів ВЗВО на сучасному етапі, враховуючи умови ведення бойових дій, не завжди може відповідати їхнім очікуванням. Проте для нас було важливо проаналізувати їхні відповіді, оскільки саме вони є майбутнім наших Збройних Сил.

В анкетуванні взяли участь 92 курсанти ВЗВО, серед яких було 3 жінки. Віковий склад респондентів коливався від 18 до 27 років, але переважна більшість належала до групи віком 20-22 роки. Середній вік усіх учасників становив 22,5 роки. Також варто зазначити, що цілком логічно найбільша кількість курсантів мала стаж навчання 3-5 років — це 60 осіб (65,2%), а від 1 до 2 років — 32 особи (34,8%).

При визначенні стану здоров'я, а саме особистого відчуття, більшість курсантів відповіли, що почуваються добре – 38 осіб (41,3%), та відмінно 37 осіб (40,2%). І лише 17 (18,5%) курсантів визначили свій стан здоров'я як задовільний.

Для кожної людини, яка сьогодні обрала військову професію як своє покликання, важливим аспектом є її як спеціальна, так і загальна підготовка. Регулярне виконання фізичних вправ позитивно впливає на роботу організму, укріплює опорно-руховий апарат, запобігає виникненню захворювань, сприяє розвитку фізичних здібностей і допомагає здобути нові вміння та навички. Саме тому для всіх військовослужбовців обов'язковим є включення спортивних занять у їхній розпорядок дня. Проте не всі вважають ці заняття достатніми. На питання,

чи займаються вони фізичною культурою або спортом у позаробочий час, 75 осіб (81,5%) відповіли, що практикують фізичну активність додатково і на постійній основі. Водночас 17 курсантів (18,5%) зазначили, що інколи займаються спортом поза обов'язковими заняттями.

Отже, можна дійти висновку, що 81,5% курсантів залучені до додаткової рухової активності, що є позитивним фактором для кращого опанування майбутньої військової спеціальності

Під час аналізу кількості щотижневих занять з фізичної активності отримано такі результати: 39 людини (42,3%) займаються 3-4 рази на тиждень. Найчастіше курсанти обирають рівень активності – 43 особи (46,7%) 5 і більше разів на тиждень а також 1-2 додаткових фізичних заняття на тиждень – лише 9 осіб (9,7%). Таким чином, 89 % курсантів усвідомлюють важливість фізичної активності для підвищення загального фізичного стану, працездатності та рівня фізичної підготовленості, необхідного для виконання професійних обов'язків, і намагаються вдосконалювати свою форму за допомогою самостійних тренувань. У порівнянні з військовослужбовцями – 78 осіб (47,4%), які займаються нерегулярно, що часто зумовлено наявністю поранень чи проблем зі здоров'ям, отриманих під час служби, курсанти навіть не надали такої відповіді.

Далі в нашому анкетуванні розглядалось питання саме яке стосується мотивації до занять фізкультурою та спортом. Респонденти мали можливість обрати декілька відповідей. Найбільшу кількість відповідей респонденти надали, як поліпшення фізичної підготовленості 82 курсанти (89%) та підготовка для здачі нормативів 56 осіб (60,8%). На третьому місці відповідь - поліпшення стану здоров'я 39 курсантів (42,3%). Також треба звернути увагу, викладачів ВЗВО, на те що вагома частина респондентів одним з мотивів зазначила подолання стресу – 30 осіб (32,6%) та спілкування з однодумцями 18 курсантів - 19,5% (Таб.1).

Таблиця 1

**Мотивація до занять фізичною культурою та спортом у курсантів ВЗВО
(п=92)**

Особисті мотиви	Кількість осіб	%
Поліпшення стану здоров'я	39	42,3
Поліпшення фізичної підготовленості	82	89
Подолання стресу	30	32,6
Підготовка до здачі нормативів	56	60,8
Спілкування з однодумцями	18	19,5

Для підвищення ефективності та мотивації до проведення спортивно-масових занять з курсантами ВЗВО ми намагались з'ясувати їх вподобання до різних видів рухової активності (Таб.2). На це питання також була можливість обирати декілька варіантів відповідей.

Таблиця 2

Види рухової активності якими бажають займатися курсанти ВЗВО (п=92)

Види рухової активності	Кількість осіб	%	Місце
Футбол, Спорт. ігри (теніс, баскетбол, волейбол)	33	35,8	6
Біг	75	81,5	3
Тренажерний зал	86	93,4	1
Єдиноборства	79	85,8	2
Плавання	41	44,5	5
Кросфіт	58	63	4
Туризм	19	20,6	7

Аналіз даних, наведених у таблиці 3.4, свідчить, що найбільш популярними видами фізичної активності у вільний час серед курсантів є заняття в тренажерному залі (93,4%), єдиноборства (85,8%) та біг (81,5%). Також досить високим попитом користувались кросфіт (63%) та плавання (44,5%). Тому доцільно частіше включати ці види активності в обов'язкові заняття з курсантами для підвищення їхньої мотивації, а також використовувати їх як рекреаційні заняття.

Останні три запитання було присвячено оцінці чинників, які, на думку респондентів, заважають їм додатково займатися фізичною активністю; якості організації спортивно-масових заходів у ЗВО, а також їхнім пропозиціям стосовно покращення цієї роботи.

45 осіб (48,9%) зазначили, що головною перешкодою для додаткових занять є брак вільного часу, оскільки навчання, підготовка до занять фактично займає увесь день. У 20 курсантів (21,7%) така можливість відсутня через втому після занять, або відсутність мотивації, 27 респонденти (29,3%) відповіли, що їм ніщо не заважає, але вони переконані, що на обов'язкових заняттях отримують достатнє фізичне та розумове навантаження.

Респонденти, оцінюючи якість проведення спортивно-масової роботи, вказали на її високий рівень у 52,1% випадків (48 осіб), а також на задовільний рівень у 32,6% випадків (30 осіб), що сукупно складає 84,7%. Посередню якість організації зазначили 10,8% курсантів (10 осіб), а низьку - лише 4,5% (4 особи). Звернення уваги на ці показники є надзвичайно важливим, адже рівень фізичної підготовленості безпосередньо впливає на ефективність виконання бойових завдань та збереження життя військовослужбовців, що представлено у графічному матеріалі.

Щодо прагнення курсантів мати можливість додатково займатися фізичною підготовкою, результати опитування розподілилися наступним чином: позитивну відповідь "Так" дали 78 респонденти, що становить 84,8%, негативну відповідь "Ні" не надав жоден з курсантів, тоді як 14 осіб (15,2%) вагалися з відповіддю, обравши варіант "Важко відповісти". Отже, думки респондентів виявилися досить позитивними та їх кількість все ж переважає.

Що стосується пропозицій курсантів, більшість із них не висловила конкретних ідей. Попри це, серед наданих відповідей зустрічалися оригінальні та цілком раціональні пропозиції. До них належать: створення умов для регулярної участі у спортивних змаганнях, поліпшення матеріально-технічного

забезпечення спортивної бази, облаштування власного спортивного або тренажерного залу, заснування секцій з різних видів спорту тощо.

Висновки

В ході дослідження нами було проведено анкетування курсантів ВЗВО в якому проймали участь 92 курсанти з метою визначити відношення їх до рухової активності загалом, виявити пріоритетні напрями в організації спортивно-масової роботи та шляхом порівняння результатів опитування, спираючись на побажання курсантів розробити рекомендації до планування конкретних змін та впровадження конкретних заходів щодо проведення спортивно-масової роботи з курсантами ВЗВО.

Формування та розвиток мотивації значною мірою залежать від правильного підбору методів організації спортивно-масової роботи, застосування індивідуального підходу, вимогливості викладача, а також від динамічності, емоційності, новизни навчального процесу і форм проведення занять. Проблема стимулювання курсантів вищої школи до спортивних занять потребує глибокого вивчення і систематичного аналізу отриманих результатів. Дослідження навчальної та професійної мотивації особистості слід проводити на різних етапах її розвитку і самореалізації.

Список використаних джерел

1. Бабічев А. В. Шляхи підвищення результативності спортивно-масової роботи з військовослужбовцями контрактної форми. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України: тези IX Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 27 листопада 2025 р.). Національний університет оборони України. Київ : НУОУ, 2025. С.226-229.

2. Височіна Н., Білошицький В., Малахова О. Фізична підготовка і спорт у збройних силах України: проблеми та перспективи. *Військова освіта*, 2021. No 1 (43). С. 43–55.
3. Вербин Н. Б., Бондар, Д. О., Шостак Р. Г. Зміст фізичної підготовки військовослужбовців під час базової загальновійськової підготовки. Київ: *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*, 2025. Серія 15, No 12(199). С. 30-36.
4. Гнидюк О., Кондрашова А. Фізична підготовка як основна складова діяльності військовослужбовця. Педагогічний збірник Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького. 2022. No 2. С.97–103.
5. Івакін Т.А. Фізична підготовка в умовах бойових дій. *Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я*, 2022. No 21. С. 102-104.
6. Літвінова-Головань О. П., Багорка, А. М., Есаулова О. В., Короленко К. В. Основні аспекти забезпечення професійної фізичної підготовки особового складу Збройних Сил України та інших військових формувань. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. No 17.
7. Наказ Міністерства оборони України № 225 від 05.08.2021 р. "Про затвердження Інструкції з фізичної підготовки в системі Міністерства оборони України".
8. Неділько А., Богун Т., Дмитришина В. Педагогіка фізичного виховання у підготовці військовослужбовців: методи та підходи до розвитку фізичної активності. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. *Серія: педагогічні науки*, 2024. No 38(3). С. 161-180.
9. Поляков І. В., Ковальчук С. В. Фізичне виховання у військових навчальних закладах: теорія і практика. Вінниця : ВНТУ, 2021. 142 с.

10. Рефель В. І., Кардаш А. В. Теоретичні основи розвитку фізичної культури військовослужбовців. *Імідж сучасного педагога*, 2025. No 1(220). С. 40–43.
11. Хацаюк О. В., Турчинов А. В., Ярещенко О. А., Бак М. А. Оптимізація системи спортивно-масової роботи майбутніх офіцерів Національної гвардії України. Київ: *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*, 2025. Серія 15. No 2(187). С.197-207.
12. Ханікянц О., Іщенко Є., Гоманюк С., Данилюк М., Яровий М., Данилішин І., Зімніков О. Фізична підготовка - як важливий елемент бойової готовності військовослужбовців до виконання завдань за призначенням. Київ: *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова*, 2025. Серія 15, No 1(186). С. 162-166.
13. Ягупов В. В. Методи фізичного виховання курсантів: проблема визначення і класифікації. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України: V Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 25 листопада 2021 р.). Національний університет оборони України імені Івана Черняховського. Київ: НУОУ, 2021. С. 35-41.